

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Utredningen om utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel (Ju 2020:20)

Beslut vid regeringssammanträde den 17 mars 2022

Utvidgning av och förlängd tid för uppdraget

Regeringen beslutade den 14 oktober 2020 kommittédirektiv om utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel (dir. 2020:104). Enligt direktiven ska en särskild utredare se över delar av regleringen om hemliga tvångsmedel. Syftet är att ta ställning till hur hemliga tvångsmedel ska kunna användas i större utsträckning för att bekämpa allvarlig brottslighet. I uppdraget ingår bl.a. att ta ställning till i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera skäligen misstänkta. Utredaren ska även ta ställning till om skyddet för den personliga integriteten bör stärkas och vid behov lämna sådana förslag.

Utredaren får nu, utöver vad som framgår av de ursprungliga direktiven, även i uppdrag att

- särskilt bedöma om det finns ett behov av att ändra reglerna om under rättelse till enskild om användning av hemliga tvångsmedel,
- ta ställning till om och i så fall i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera personer som är häktade i sin frånvaro efter att en förundersökning har avslutats eller som har uteblivit eller avvikit från verkställighet av påföljder, och
- lämna förslag till författningsändringar som bedöms nödvändiga.

Enligt direktiven skulle uppdraget redovisas senast den 14 april 2022. Utredningstiden ligger fast för större delen av det ursprungliga uppdraget som ska redovisas i ett delbetänkande. Utredningstiden ska dock förlängas för frågan i de ursprungliga direktiven om i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera skäligen misstänkta. Den frågan ska, tillsammans med den del av uppdraget som omfattas av dessa tilläggsdirektiv, slutredovisas senast den 14 oktober 2022.

Frågan om reglerna om underrättelse till enskild om användning av hemliga tvångsmedel ska ändras

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) inkom den 3 maj 2021 med en framställning om åtgärder för att förbättra enskildas rättssäkerhet i fråga om underrättelser om användning av hemliga tvångsmedel (Ju2021/01982). I framställningen anges bl.a. att det finns brister i dagens reglering som bör åtgärdas.

Mot bakgrund av SIN:s framställning får utredaren i uppdrag att

- särskilt bedöma om det finns ett behov av att ändra reglerna om underrättelse till enskild om användning av hemliga tvångsmedel, och
- lämna förslag till författningsändringar som bedöms nödvändiga.

Vid framtagandet av förslagen ska utredaren ta hänsyn till intresset av att undvika onödig regelbörda och administration.

Frågan om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ska få användas för att lokalisera personer som är häktade i sin frånvaro efter att en förundersökning har avslutats eller som har uteblivit eller avvikit från verkställighet av påföljder

Polismyndigheten inkom den 2 december 2019 med en framställning om lagändringar som förbättrar myndighetens möjligheter att eftersöka personer som är anhållna eller häktade i sin frånvaro eller som uteblivit eller avvikit från verkställighet av fängelsestraff eller rättspsykiatrisk vård (Ju2019/04054). Myndigheten efterfrågar en utökad tillgång till uppgifter, bl.a. om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits.

Utredaren ska enligt de ursprungliga direktiven bl.a. ta ställning till i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera skäligen misstänkta och lämna förslag på de författningsändringar som bedöms nödvändiga. I uppdraget ingår därmed redan att överväga lagändringar som förbättrar möjligheterna att lokalisera personer som är anhållna eller häktade i sin frånvaro inom ramen för en förundersökning.

Mot bakgrund av Polismyndighetens framställning får utredaren även i uppdrag att

- ta ställning till om och i så fall i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera personer som är häktade i sin frånvaro efter att en förundersökning har avslutats eller som har uteblivit eller avvikit från verkställighet av påföljder, och
- lämna förslag till författningsändringar som bedöms nödvändiga.

Det står utredaren fritt att föreslå att tillgång till sådana uppgifter som Polismyndigheten efterfrågar ska ges på något annat sätt än genom hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Utredaren ska säkerställa att en välfungerande systematik i regelverket om hemliga tvångsmedel upprätthålls i stort och i synnerhet i förhållande till förslag om att lokalisera skäligen misstänkta med hjälp av hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Utredaren ska vidare bedöma behovet av följdändringar i tillämplig lagstiftning om internationellt straffrättsligt samarbete.

Redovisning av uppdraget

Utredningstiden ligger fast för större delen av det ursprungliga uppdraget som ska redovisas i ett delbetänkande senast den 14 april 2022.

Utredningstiden ska dock förlängas för frågan i de ursprungliga direktiven om i vilka situationer hemlig övervakning av elektronisk kommunikation bör få användas för att lokalisera skäligen misstänkta. Den frågan ska, tillsammans med den del av uppdraget som omfattas av dessa tilläggsdirektiv, slutredovisas senast den 14 oktober 2022.

(Justitiedepartementet)